

EF forlanger ikke, at Grønland skal udvinde sine råstoffer

af Hans Jørn Hansen

I tidsskriftet GRØNLAND nr. 6-7-8 – September 1978 har Bent Nielsen gentaget nogle af sine yndlingsmyter omkring EF's forhold til Grønland.

Side 182 påstår han i spalte to, at der i brochuren „EF og Grønland“, som EF-Kommissionens kontor i København har udgivet i sommeren 1978, antydes eller foreslås, at Danmark vil skære ned på bloktilskuddene til Hjemmestyret i Grønland. Det er, som de, der kender brochuren, vil vide, ikke rigtigt. Det, der står side 25 i vor brochure, lyder:

„Såfremt Danmark under pres af fortsatte erhvervsøkonomiske problemer eller under påvirkning af den generelle politiske atmosfære i Grønland skulle se sig nødsaget til at skære væsentligt ned på bloktilskuddet, kan det forventes, at det grønlandske samfund ville kunne komme ud for alvorlige økonomiske vanskeligheder, som i værste fald kan koste det den erhvervede selvstændighed.“

Det er altså muligheden, vi omtaler, og ikke et forslag, der er fremsat – men en mulighed, der er så meget mere realistisk, idet der allerede i de flerårige budgetter bliver tale om en nedskæring af de danske bevillinger til Grønland.

I første spalte side 183 skriver Bent Nielsen:

„Danmark er forpligtet overfor EF til at udvinde energi-råstoffer, i henhold til Euratom-aftalen, og Danmark har store nationaløkonomiske interesser på spil.“

Her må jeg igen bedrøve Bent Nielsen. Denne myte er heller ikke rigtig. Euratom-aftalen pålægger ikke medlemslandene en forpligtelse til at udvinde de uranforekomster, der konstateres; men hvis medlemslandene beslutter at udvinde uranforekomsten, kan man ikke diskriminere overfor andre medlemslande i EF, ligesom der er etableret et fælles forsyningsagentur til håndtering af den uranmalm, der brydes. (Euratomtraktatens art. 70 og 52).

Denne holdning i forbindelse med udvinding af Grønlands uran blev meget stærkt understreget i maj 1978, da EF-Kommissionens formand Roy Jenkins var på officielt besøg i Grønland. I en tale i Grønlands Radio sagde han direkte om udnyttelsen af Grønlands mineralforekomster:

„Vor interesse for at bevare Grønland skyldes ikke ønsket om at udnytte Grønlands mineralforekomster ud

over, hvad Grønland selv måtte ønske. Hvis man beslutter, at ressourcerne skal udvindes, er Fællesskabet rede til at hjælpe. Men jeg vil gerne understrege, så stærkt som muligt, at vi ikke har nogen itneresse i at udnytte Grønlands økonomiske og mineralske ressourcer på en måde, som Grønland ikke selv måtte ønske. Så naturrig-

dommene er så afgjort ikke grunden til, at vi ønsker, at Grønland skal forblive en del af Fællesskabet.“

I debatten om Grønlands forhold til EF bør der selvfølgelig indgå så mange detaljer og vurderinger som muligt, men de bør i alle tilfælde bygge på realiteter og ikke på en ønsketænkning. Og det var det sidste, Bent Nielsen gav udtryk for.

– Vi er afhængige af et internationalt energisamarbejde, siger grønlandsministeren

af Bent Nielsen

Når vi nu er igang med „myter“ og „ønsketænkning“, så hedder det i EF-brochuren, at „den marxistisk orienterede del af den grønlandske befolkning ønsker Grønland ud af EF ...“

Det er grov manipulation at udnævne et flertal i Grønland, et flertal i landsrådet samt KNAPP og siumut til marxister. Derefter kommer så det citerede afsnit om „den politiske atmosfære i Grønland“ og eventuel nedskæring af bloktilskudet. Hvis det ikke er et forslag, så er det et vidtløftigt og ukvalificeret politisk kandestøberi, som næppe hører hjemme i en officiel informationspjece fra EF, eller hvad?

Roy Jenkins' udtalelse i Grønland kan ses som en almindelig politisk beroligende erklæring, men egentlig også som udtryk for, at man kunne lægge pres, hvis man ville.

Bogen „Udviklingstendenser for Grønland“ af H. C. Bach og Jørgen Taagholt er udarbejdet på initiativ af forsvarrets projektgruppe for perspektivplanlægning og udgivet med forord af Isi Foighel, formand for kommissionen for videnskabelige undersøgelser i Grønland. Det hedder side 107 bl. a.:

„Uanset, at vi eventuelt ikke får kernekraftværker, vil vort ansvar overfor omverdenen og specielt i relation til vort medlemskab af EF og dermed af EURATOM under alle omstændigheder forpligte Danmark til at prospekttere og iværksætte udvinding af uran i det omfang, det er økonomisk forsvarligt; Danmarks afhængighed af kul- og olieimport gør, at man næppe kan undlade at bidrage internationalt med energiresourcer, der findes inden for dansk område.“